

Ordlista till Finansmarknadsstatistiken

Alternativa investeringsfonder (AIF)

Alternativa investeringsfonder (AIF) avser AIF vars tillgångar i huvudsak består av bostadslån. De AIF som ingår i Finansmarknadsstatistiken är kopplade till bostadskreditinstitut. Ett bostadskreditinstitut kan sälja sina lån till en eller flera AIF:er och på så sätt finansiera sin utlåning. Oftast behåller bostadskreditinstituten själva administrering av lånen och kontakten med bolånetagarna.

Avbetalningskredit

Avbetalningskredit är en låneform som kan användas vid köp av till exempel maskiner och fordon. Varan ägs av låntagaren och utgör säkerhet för lånet vilket betyder att inga andra säkerheter eller borgen krävs. Avbetalningskredit är inte att förväxla med delbetalning av kortkredit eller andra lån där det köpta objektet inte utgör säkerhet för lånet.

Avistakonto

Med avistakonton avses inlåning utan överenskommen löptid, uppsägningstid eller betydande restriktioner i uttagsvillkoren. Till avistakonton räknas exempelvis lönekonton och sparkonton med fria uttag.

Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m.

Enligt Finansinspektionens författningssamling FFFS 2008:25 är följande tillgångar att ses som belåningsbara statsskuldförbindelser:

"1. Statsskuldförbindelser, statsobligationer, statsskuldväxlar och andra liknande värdepapper som är emitterade av offentliga organ och belåningsbara i centralbanken i den stat där institutet är etablerat. 2. Andra värdepapper som är belåningsbara i centralbanken i den stat där institutet är etablerat, om belåningsbarheten följer av nationell lagstiftning."

MFI:s innehav av belåningsbara statsskuldförbindelser m.m. redovisas i tabell 7.17.1. i publikationen Finansmarknadsstatistik

Betalkortsfordringar och kontokortskrediter

Betalkortsfordringar avser kortkredit där ingen ränta utgår från det att kortet använts tills dess att nästkommande faktura regleras. Vid betalkorts-fordringar beviljas kontoinnehavaren ett räntefritt anstånd, ofta mellan 30 och 40 dagar, med betalning av det belopp som debiterats kontot under en viss period varefter skulden återbetalas. Det är numera vanligt att kortinnehavaren efter den räntefria perioden kan välja att dela upp återbetalningen mot ränta. Den kvarvarande krediten räknas i dessa fall som kontokortskredit.

Kontokortskredit är en kredit som inte reglerats vid nästföljande fakturering, i regel utgår ränta på kontokortskrediter.

MFI:s utlåning i form av betalkort/kontokortskrediter redovisas i tabell 7.7. i publikationen Finansmarknadsstatistik.

Debetkort eller bankkort ingår inte i uppgifterna eftersom beloppet vid kortköp i dessa fall dras från ett inlåningskonto. Kortinnehavarens tillgångar på kontot minskar men det uppstår normalt ingen skuld för kortinnehavaren.

Antal utgivna betal- och kreditkort redovisas i tabell 7.8. Statistik över antalet kort av olika typ och transaktioner publiceras också årsvis av Europiska centralbanken på deras hemsida www.ecb.int i "Statistical Data Warehouse" - "Payments and securities trading, clearing, settlements".

Blancokrediter

Blancokrediter eller blancolån är lån som beviljats utan någon säkerhet eller borgen. Ofta har denna typ av lån en hög ränta jämfört med lån där det finns säkerhet, till exempel bostadslån.

I statistiken ingår även betalkortsfordringar och kontokortskrediter i blancokrediter då de i regel saknar säkerhet.

Borgen, kommunal

Då en kommun går i borgen för ett lån kallas säkerheten kommunal borgen. Vanligtvis ges kommunal borgen till företag där kommunen har ett ägarintresse, till exempel kommunala bostadsföretag men föreningar och ideella organisationer med flera kan också få kommunal borgen som säkerhet. Vid kommunal borgen övertar kommunen den risk som är knuten till lånet och ofta medför detta en förmånligare

ränta än om enbart ett pantbrev kan erbjudas som säkerhet. Förmånligare ränta och utebliven kostnad för pantbrev har gjort kommunal borgen till en vanlig säkerhet. För mer information om kommunal borgen se SOU 2008:38.

Borgen, statlig

Statlig borgen, eller så kallad kreditgaranti, är exempelvis borgen utfärdad av Statens bostadskreditnämnd (BKN), Statliga exportgarantilån från Exportkreditnämnden (EKN), borgen från länsstyrelser och garantier från Riksgäldskontoret (RGK). Kreditgaranti från BKN är "... en försäkring som långivare kan teckna för lån till ny- och ombyggnad av bostäder och vid förvärv av fastighet som ombildas till kooperativ hyresrätt." (www.bkn.se)

Bostadsinstitut

Bostadsinstitut är en undergrupp till MFI och tillhör sektor 122300 (bostadsinstitut) enligt INSEKT 2014.

Bostadskreditinstitut

Bostadskreditinstitut är institut som har tillstånd att ge ut bostadskrediter enligt Finansinspektionen. Bostadskreditinstitut klassas inte som MFI och tillhör sektor 125300 (finansiella bolag med utlåningsverksamhet) enligt INSEKT 2014. Insamlingen av bostadskreditinstitut började i december 2018 och publicerades första gången i februari 2020.

Bostadslån (lån efter ändamål)

Bostadslån definieras som "krediter för inköp av bostad för eget bruk eller uthyrning, inklusive lån för byggnation och renovering" (ECB/2021/2).

I Sverige samlas inte uppgift om ändamål in direkt utan skattas utifrån rapporterad säkerhet. I bostadslån ingår alla lån till hushåll där småhus, ägarlägenhet eller bostadsrätt utgör säkerhet för lånet. För ytterligare beskrivning av hur ändamål beräknas se del 7. Balansposter i publikationen Finansmarknadsstatistik.

Bostadsrätter

Med bostadsrätt avses en lägenhet eller ett småhus som ägs av en förening (bostadsrättsförening) i vilken bostadsinnehavaren är medlem.

Bostadsrättsförening

Bostadsrättsföreningar räknas som icke-finansiella företag. Om ett hushåll tar lån för att köpa en bostadsrätt är det utlåning till hushåll (oftast med bostadsrätten som säkerhet). Om en bostadsrättsförening tar ett lån, till exempel vid bildande eller vid reparationer, är detta ett lån till icke-finansiella företag. Utlåning till bostadsrättsföreningar särredovisas i del 7.3 i publikationen Finansmarknadsstatistik.

Byggnadskrediter/Byggnadskreditiv

Utlåning för att finansiera uppförandet av nya fastigheter eller ombyggnad av befintliga fastigheter. Räntan på krediten är oftast rörlig och beräknas på det belopp som utnyttjas.

Certifikat

Certifikat är räntebärande omsättningsbara värdepapper som vanligtvis har en löptid på högst 1 år men kan i undantagsfall ha en löptid på upp till 2 år.

I statistiken finns certifikat redovisat i tabell 7.17 i publikationen Finansmarknadsstatistik. För emitterade värdepapper finns förutom en uppdelning på instrumenttyp även en uppdelning på löptid.

Dagslån

Dagslån är lån med en avtalad löptid på en bankdag. Stor del av dagslåne marknaden, liksom repotransaktioner, sker mellan kreditinstitut eller mellan kreditinstitut och Riksbanken.

Derivatinstrument

Derivatinstrument är finansiella instrument vars värde är beroende av vissa underliggande tillgångar, till exempel aktier, räntor eller råvaruindex. Derivatinstrument används bland annat för att hantera valutakurs- och ränterisker (*Guidelines to the international locational banking statistics*, www.bis.org).

I statistiken redovisas derivatinstrument med positiva marknadsvärden under tillgångar och derivatinstrument med negativa marknadsvärden under skulder. Motpartsfördelningen av derivat i tabell 7.18 i publikationen Finansmarknadsstatistik görs efter derivatets avtalsmotpart och inte efter underliggande tillgång.

Dotterbolag

Med dotterbolag avses en juridisk person vars röster för samtliga aktier eller andelar till över 50 procent ägs av ett annat bolag, så kallat moderbolag. För att definieras som ett dotterbolag krävs också att

moderbolaget har rätt att ensamt utöva bestämmande inflytande över dotterbolaget. För mer detaljerad information se Aktiebolagslagen (2005:551).

I Finansmarknadsstatistiken sker redovisningen i regel på moderbolagsnivå. Om en finansiell koncern har en bank, ett bostadsinstitut och ett försäkringsbolag i Sverige kommer banken att ingå under banker och bostadsinstitutet under bostadsinstitut.

Både banker och bostadsinstitut är MFI. Försäkringsbolag räknas däremot inte som MFI. Svenska instituts utländska döttrar ingår inte i statistiken.

Factoring och factoringkrediter

Factoring innebär att ett företag finansierar sig genom belåning eller försäljning av sina kundfordringar till ett finansbolag (fakturabelåning resp. fakturaköp). Med factoringkredit (fakturabelåning) menas kredit där kundfordringarna utgör säkerhet. Vid factoringkredit kan finansbolaget överta administrationen av kundfordringarna och i vissa fall även kreditrisken. Även av institut *köpta* fakturafordringar ingår.

I del 7.6 i publikationen Finansmarknadsstatistik sammanställs statistik om factoringkrediter. Statistiken avser de factoringkrediter som ges av MFI, andra finansiella företag kan dock också ha factoringverksamhet.

Filial

Med filial avses ett avdelningskontor med självständig förvaltning genom vilket ett institut driver verksamhet i annat land. Filialen är en del av institutet men ska ha egen bokföring som ska vara helt skild från institutets bokföring i övrigt och ha en verkställande direktör.

I statistiken ingår svenska MFI:s filialer i utlandet i alla delar i publikationens Finansmarknadsstatistik, utom i del 5 Penningmängden, där endast verksamhet bedriven inom Sverige ingår. I balansräkningarna, del 6 särredovisas svenska MFI:s filialer i utlandet.

Flerbostadshus

Med flerbostadshus avses hus med minst tre bostadslägenheter.

Företagarhushåll

Företagarhushåll avser hushåll vars största inkomst härrör från rörelse med eller utan anställda. Företagarhushåll är inte en juridisk person.

I företagarhushåll ingår:

- inkomst från rörelse bedriven i eget namn
- delägarskap i enkelt bolag
- partrederi eller motsvarande som inte är juridisk person
- jordbruksfastighet som inte är utarrenderat och annan fastighet.

Företagsinteckning

Företagsinteckning är en säkerhet i form av företagsinteckningsbrev. Bolagsverket är den svenska myndighet som sköter företagsinteckningar.

Förlagslån och förlagsbevis

Med förlagsbevis avses ett räntebärande skuldebrev med löptid på flera år som ges ut av banker, industriföretag och bostadsinstitut. Förlagsbeviset är ett intyg på att innehavaren har lånat ut pengar utan specifik säkerhet. Förlagslån är ett lån vars andelar betecknas förlagsbevis. Vid en företagskonkurs ger förlagslån rätt till betalning först efter att andra skulder är betalda. Detta betyder en högre risk för innehavare av förlagslån jämfört med obligationer och därmed oftast också en högre ränta. Förlagslån vänder sig främst till institutionella placerare.

MFI:s förlagslån redovisas i del 7.17. i publikationen
Finansmarknadsstatistik

Hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO)

Med hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO) avses icke-vinstdrivande organisationer som inte är marknadsproducenter och som betjänar hushållssektorn med syfte att tillvarata hushållens intressen eller bedriva humanitär hjälpverksamhet.

Här ingår exempelvis:

- fackföreningar, yrkesförbund, politiska partier, kyrkor och religiösa samfund, sociala och kulturella föreningar samt fritids- och idrottsklubbar som inte är vinstdrivande
- välgörenhets-, stöd- och hjälporganisationer
- stipendiestiftelser och donationsfonder.

För mer om sektorindelning, se SCB: Standard för institutionell sektorindelning 2014, INSEKT 2014.

In- och upplåning

In- och upplåning från hushåll visar hushållens kontosparande i banker och andra MFI. Inlåning definieras som belopp som uppgiftslämnare är skyldiga sina fordringsägare exklusive belopp som hänför sig till emitterade överlåtbara värdepapper. Uttrycket upplåning används ofta

även för emitterade värdepapper vilket alltså inte är fallet i Finansmarknadsstatistiken. Distinktionen mellan in- och upplåning kan variera, en uppdelning är utifrån vem som tar initiativet eller att det inte är möjligt att neka inlåning.

Indelning efter olika typer av konton visas i del 5. Penningmängden i i publikationen Finansmarknadsstatistik där avistainlåning i Sverigebaserade MFI och Riksgäldskontoret redovisas under M1 och inlåning med vissa villkor (se nedan) redovisas under M2.

I del 7.14 i publikationen Finansmarknadsstatistik redovisas in- och upplåning efter typ av inlåning med särredovisning av bl.a. inlåning med överenskommen löptid (se nedan) och inlåning med uppsägningstid (se nedan).

Indexobligation

Indexobligation eller aktieindexobligation är en finansiell produkt med en obligation som bas. Till obligationen knyts optioner med en eller flera underliggande tillgångar, exempelvis aktier eller räntor. Avkastningen på indexobligationen är beroende av utvecklingen på de underliggande tillgångarna. Genom att investera i indexobligationer är investeraren garanterad att få tillbaka investerat belopp (exkl. avgifter och ev. överkurs och under förutsättning att emitterande institut inte går i konkurs) men kan samtidigt ta del av den eventuella värdeökning som den underliggande tillgången ger. Generellt gäller dock att avkastningen inte är lika hög som en direktinvestering i den underliggande tillgången.

Indexobligationer särredovisas i del 7.17. i publikationen Finansmarknadsstatistik.

Individuellt pensionssparande (IPS)

Individuellt pensionssparande (IPS) är ett pensionssparande utan försäkringsinslag. Sparandet kan ske i fonder, obligationer, aktier eller på konto. IPS är endast ämnat privatpersoners eget pensionssparande. För att ett företag ska få erbjuda IPS och kalla sig för pensionssparinstitut krävs tillstånd från Finansinspektionen. Pensionssparinstitut kan vara t.ex. banker och värdepappersbolag. IPS utgör bara en mindre del av pensionssparandet. Vid sidan av socialförsäkringssystemet och Pensionsmyndigheten (tidigare Premiepensionsmyndigheten, PPM) står livförsäkringsbolag för en stor del av pensionssparandet, både det privata pensionssparandet och tjänstepensionen. Tjänstepension kan också hanteras av tjänstepensionskassor, pensionsstiftelser eller av företagen själva.

Inlåning med uppsägningstid

Här avses inlåning med uppsägningstid där insättningen inte kan tas ut i kontanter innan uppsägningstidens utgång eller endast kan tas ut mot avgift eller försämring av räntevillkoren. Även konton med begränsat antal fria uttag per år ingår här.

Inlåning med vissa villkor

Inlåning med vissa villkor används för definition av penningmängdsmåttet M2. Med inlåning med vissa villkor avses inlåning med uppsägningstid t.o.m. 3 månader eller inlåning med överenskommen löptid t.o.m. 2 år.

Inlåning med överenskommen löptid

Inlåning med överenskommen löptid avser inlåning med avtalad löptid som inte kan tas ut i kontanter under denna tid eller som under denna tid endast kan tas ut i kontanter mot avgift eller försämring av räntevillkoren. Med överenskommen löptid avses den ursprungliga löptiden under vilken insättningen är låst eller omgärdad av uttagsrestriktioner. Här ingår t.ex. fasträntekonton och andra konton där insättningen inte fritt kan tas ut innan ett förutbestämt datum.

Konsumtionskrediter (lån efter ändamål)

Konsumtionskrediter definieras som "*lån som beviljas främst för personlig konsumtion av varor och tjänster*" (ECB/2021/2)).

I Sverige samlas inte uppgift om ändamål in direkt utan uppskattas. I konsumtionskrediter ingår utlåning från MFI till andra hushåll än företagarkonton där övrig borgen (ej statlig eller kommunal) är säkerhet för lånet eller där lånet saknar säkerhet.

I konsumtionskrediter ingår betalkortsfordringar och kontokortskrediter då de i regel saknar säkerhet. För ytterligare beskrivning av hur ändamål beräknas se 7. Balansposter. i publikationen Finansmarknadsstatistik.

Kontraktskrediter

För att frigöra uppbundet kapital kan ett företag belåna sina kontrakt. Denna typ av kredit kallas kontraktskredit eller kontraktsbelåning.

I statistiken avses belåning av kontrakt hos MFI. Kontrakt som kan belånas är t.ex. avbetalningskontrakt och leasingkontrakt. Även av institut köpta avbetalningskrediter ingår.

Lantbruksfastigheter

Med lantbruksfastighet menas det som i Fastighetstaxeringslag (1979:1152) benämns lantbruksenhet. I lantbruksfastighet ingår byggnad för jordbruk och skogsbruk såsom djurstall, lada eller maskinhall tillsammans med åkermark, betesmark, skogsmark och skogsimpediment (skogsmark med låg virkesproduktion). Även småhus och tomtmark som ligger på lantbruks-enheten räknas som lantbruksfastighet.

Leasing, finansiell

Finansiell leasing kan ses om ett avbetalningsköp. Vid finansiell leasing står den s.k. leasetagaren själv för till exempel underhåll och service av varan. Avgiften leasetagaren betalar ska täcka upp för de kostnader det s.k. leasingbolaget har för anskaffandet av varan, finansiella kostnader m.m. När kontraktstiden är slut kan eventuellt äganderätten övergå från leasingbolaget till leasetagaren. För mer detaljerad information se Ekonomistyrningsverkets hemsida, www.esv.se.

Finansiell leasing ingår i utlåningen. Operationell, finansiell och objektsfördelad leasing redovisas i del 7.12

Leasing, operationell

Operationell leasing kan ses om ett vanligt hyresavtal. Det s.k. leasingbolaget köper utrustning som sedan hyrs ut till den s.k. leasetagaren mot en avgift. Vid operationell leasing står leasingbolaget för t.ex. underhåll och service av varan. Avgiften leasetagaren betalar ska täcka finansiella kostnaderna för varan samt kostnader för underhåll och service m.m. För mer detaljerad information se Ekonomistyrningsverkets hemsida, www.esv.se. Operationell leasing ingår inte i statistiken över utlåningen. Operationell, finansiell och objektsfördelad leasing redovisas i del 7.12. i publikationen Finansmarknadsstatistik.

Leasingobjekt

I del 7.12 i publikationen Finansmarknadsstatistik presenteras objektsfördelad leasing.

Lätta lastbilar är bilar som huvudsakligen används för godsbefordran eller annan bil än personbil eller buss och där totalvikten är på högst 3,5 ton.

Medicinsk utrustning innehåller, förutom utrustning för hälso- och sjukvård samt tandvård, även veterinärutrustning.

Övriga leasingobjekt kan exempelvis vara maskiner inom massa- och pappersindustrin samt energiutrustning.

Moderbolag

För att ett aktiebolag ska definieras som ett moderbolag krävs bl.a. att aktiebolaget har mer än 50 procent av rösterna för samtliga aktier eller andelar i en annan juridisk person (s.k. dotterbolag). Det krävs också att aktiebolaget har rätt att ensamt utöva bestämmande inflytande över dotterbolaget. För mer detaljerad information se Aktiebolagslagen (2005:551).

Monetära basen

Begreppet monetär bas är ett mått på finansieringsbasen för penningmängden.

I den monetära basen ingår:

- Utelöpande sedlar och mynt
- MFI:s inlåning i Riksbanken
- Fordringar på Riksbanken till följd av emitterade riksbankscertifikat.

Nya avtal (räntestatistiken)

Med nya avtal menas avtal som ingåtts under den aktuella månaden.

Nya avtal innefattar:

- Alla finansiella avtal där villkor och förutsättningar som påverkar räntan på in- eller utlåning för första gången bestäms.
- Alla nya avtal som är resultatet av direkta förhandlingar rörande existerande in- och utlåning. I direkta förhandlingar ingår bland annat flytt av lån, förtidsinlösning och omförhandlingar.
- Förlängningar av existerande avtal som indirekt innebär omförhandlingar av villkor och förutsättningar.
- Sparande på konto där det inte finns ett i förväg fastställt belopp för månadsvis sparande.

För utlåningen räknas hela utestående beloppet på transaktionskonto med kredit och dagslån som nya avtal. Detta berör främst nedbrytningarna samtliga lån och konsumtionskrediter. Lån med räntebindningstid berörs inte. För inlåningen räknas hela utestående beloppet för dagslån, avistainlåning och inlåning med uppsägningstid som nya avtal. Detta berör främst inlåningskategorin "samtliga konton".

Obligationer

Obligationer är räntebärande värdepapper med en löptid från oftast ett år (undantagsfall) och längre. Obligationer finns som s.k. nollkupongsobligationer och kupongobligationer. Nollkupongsobligationerna ökar i värde fram till den dag de förfaller medan kupongobligationerna ger avkastning löpande.

Statistiken i del 6 Värdepappersmarknaden avser emissioner av obligationer på den svenska marknaden i svenska kronor.

Nödlidande lån (oreglerade lånefordringar)

Ett lån klassas som nödlidande då lånet uppfyller minst ett av följande kriterier:

- Hela eller en del av ränte- eller kapitalbeloppet har varit förfallet till betalning och obetalt i mer än 90 dagar
- Det bedöms föreligga risk att lånet inte kommer att återbetalas till fullo utan utnyttjande av säkerhet.

Definitionen motsvarar definitionen i tillsynsrapporteringen FINREP.

I del 7.11 i publikationen Finansmarknadsstatistik sammanställs statistik över storleken på nödlidande låne. De nödlidande lånen sätts även i relation till den totala utlåningen.

Outnyttjade krediter

Med outnyttjade kreditmöjligheter avses åtaganden att lämna kredit, att köpa värdepapper eller att utfärda garantier eller accepter i enlighet med direktiv 2013/36/EU och Rådets förordning (EU) nr 575/2013 om poster utanför balansräkningen med medelrisk, medel-lågrisk och lågrisk. I statistiken över outnyttjade kreditmöjligheter ingår även lånelöften till hushåll för bostadslån, oavsett riskklassificering för kapitaltäckningsmål.

Penningmarknadsfonder

Från januari 2012 ändrades definitionen av penningmarknadsfonder för att harmonisera med ECB:s statistik och European Securities and Markets Authoritys (ESMA:s) vägledning om penningmarknadsfonder. En av flera skillnader mot tidigare definition är att hela portföljen nu får ha en vägd genomsnittlig räntebindningstid på högst 6 månader och en vägd genomsnittlig löptid på högst ett år. Dessutom får varje enskilt värdepapper i fonden max ha en återstående löptid på två år och en återstående räntebindningstid på max 397 dagar. Tidigare var definitionen att ursprunglig löptid fick vara max 397 dagar eller att den genomsnittliga löptiden för portföljen fick vara max 397 dagar. I och med definitionsförändringen minskade antalet penningmarknadsfonder (monetära investeringsfonder). Eftersom ESMA:s vägledning inte införts i svensk lag kan fonder ha ordet penningmarknadsfond i namnet utan att uppfylla ESMA:s definition.

Postväxlar

Riksbankens publikation "Den svenska finansmarknaden 2009" beskriver en postväxel enligt följande *"Postväxeln är ett säkert betalningsmedel som används vid större inköp som ska betalas kontant som till exempel ett hus- eller bilköp. Den köps, hos någon av de svenska bankerna, för ett önskat belopp och ställs ut på mottagaren eller på köparen av postväxeln. Om den ställs på köparen kan den vid ett senare*

tillfälle överlåtas till mottagaren och då utgör den ett säkert betalningssätt eftersom den redan är betald".

Postväxlar särredovisas i del 7.17 i publikationen
Finansmarknadsstatistik.

Privatobligationer

Obligationer som riktar sig till privatpersoner kallas för privatobligationer. Privatobligationer är normalt upptagna till handel på börs och kan handlas i små handelsposter.

I statistiken räknas också s.k. säkerställda privatobligationer som privatobligationer. Privatobligationer särredovisas i del 7.17 i publikationen Finansmarknadsstatistik.

Repor

En repa eller äkta återköpsavtal kan definieras som "*ett avtal där den ena parten förbinder sig att sälja ett värdepapper till en motpart i utbyte mot likvida medel. Samtidigt sker en överenskommelse om att värdepapperet ska köpas tillbaka till ett bestämt pris vid en given tidpunkt i framtiden*". (Den svenska finansmarknaden 2016, Sveriges Riksbank). Vid dessa återköpsavtal finns det sålda värdepapperet kvar i säljarens balansräkning. Erlagd och erhållen köpeskilling ingår i utlåning respektive inlåning. Repor är vanligtvis korta vilket gör att volymen kan variera kraftigt.

Reverskredit

Reverskredit eller reverslån avser en skriftlig skuldförbindelse eller utfästelse av en låntagare. En revers innehåller som regel uppgifter om lånets villkor (dvs. lånebelopp, ränta, säkerhet, löptid samt räntebetalningsdagar). Lån mot revers är bankernas och bostadsinstitutens vanligaste utlåningsform.

Småhus

Småhus avser en eller tvåfamiljsbostäder. Exempel på småhus är villor och radhus. Även vissa flerfamiljshus som ligger på lantbruk räknas som småhus. För mer detaljerad information se Fastighetstaxeringslagen (1979:1152).

Sparbanker

Sparbanker är banker, som till skillnad från bankaktiebolag, saknar aktieägare och därmed också aktiekapital. Bildande och organisation av sparbanker regleras i Sparbankslagen (1987:619). Flera sparbanker har ombildats till bankaktiebolag och är därmed inte sparbanker i juridisk mening även om de kan ha kvar ordet sparbank i namnet. De banker som ombildats ingår i statistiken under bankaktiebolag och inte under sparbanker.

Sparbankernas tillgångar och skulder presenteras i del 6.6 samt 6.9 i publikationen Finansmarknadsstatistik.

Sparkonto/Inlåning med restriktioner/Inlåning med villkor

I inlåning med restriktioner ingår inlåning som på något sätt är bunden eller omgärdad av uttagsrestriktioner. Här ingår exempelvis fasträntekonton och konton med begränsat antal fria uttag. Se också inlåning med överenskommen löptid och inlåning med uppsägningstid.

Säkerställda obligationer

Säkerställda obligationer är obligationer som med en egen lag, Lag (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer, skyddar kreditgivaren bättre än vanliga obligationer. Som säkerhet för obligationerna finns en bestämd mängd svenska bostadslån som med marginal ska överstiga värdet på obligationerna. Till skillnad mot institutets övriga fordringsägare har dessutom obligationsinnehavarna viss rätt till sin del i säkerhetsmassan, om något skulle hända med det emitterande institutet (www.riksbank.se). Möjligheten att ge ut säkerställda obligationer infördes i Sverige 2004. För mer information om säkerställda obligationer se Lag (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer och Finansinspektionens författningssamling FFFS 2013:1. Säkerställda obligationer särredovisas i del 7.17. i publikationen Finansmarknadsstatistik.

Transaktionskonto med kredit och revolverande lån

Med revolverande lån avses lån med en viss beviljad kredit där krediten kan utnyttjas fritt så länge låntagaren håller sig inom den beviljade krediten. Det behöver inte innebära krav på regelbundna återbetalningar men när lån återbetalas så ökar kreditutrymmet för låntagaren. I kategorin Transaktionskonto med kredit och revolverande lån ingår exempelvis checkräkningskrediter, byggnadskrediter (byggkreditiv), kontokortskrediter och betalkortsfordringar.

Värdepapperisering

Med värdepapperisering åsyftas en process där tillgångar som fastighetslån och företagslån (eller riskerna kopplade till dessa lån) samlas och ompaketeras till värdepapper (kapitalbaserade värdepapper). Det finns två typer av värdepapperisering, traditionell och syntetisk.

Traditionell värdepapperisering sker till exempel när en bank (initiativtagaren) säljer ej likvida tillgångar (t.ex. lån, med eller utan säkerhet) till en tredje part som finansierar köpet genom emission av värdepapper som garanterats med tillgångarna köpta från banken.

Värdepappren kan vara publika eller s.k. private placements. Tredje parten som köper lån och emitterar värdepapper går under olika namn som FVC (Financial Vehicle Corporation), SPE (Special Purpose Entity) eller SPV (Special Purpose Vehicle).

Vid syntetisk värdepapperisering överförs kreditrisken till en tredje part men inte de underliggande tillgångarna.

I Sverige är värdepapperisering tämligen ovanligt. I de fall det sker stora förändringar som påverkar statistiken kommenteras detta i fotnot.

Köpta och sålda lån dvs. lån som sålts, köpts, värdepapperiserats eller annars avyttrats eller förvärvats finns redovisade i del 4.2. i publikationen Finansmarknadsstatistik.

Ägarlägenheter

Ägarlägenheter (ägarbostäder) är en fastighetsform där innehavaren äger en enskild lägenhet i ett flerbostadshus. Detta till skillnad mot bostadsrätter där innehavaren är medlem i en ekonomisk förening (bostadsrättsförening) som i sin tur äger fastigheten. I Sverige har ägarlägenheter funnits som upplåtelseform sedan maj 2009.

Övrig borgen

Med övrig borgen avses kreditgaranti som tecknas av fysiska personer eller andra juridiska personer än stat och kommun. Här ingår till exempel lån som garanteras av familjemedlemmar.

Övriga lån (lån efter ändamål)

Övriga lån definieras som lån för "*lån som har beviljats för annat än konsumtion och bostadsförvärv, t.ex. affärskrediter, konsolidering av skulder, studielån etc.*" (ECB/2021/2). Centrala studiestödsnämnden (CSN) är en stor långivare till studenter men klassificeras inte som MFI och ingår därför inte i statistiken. I Sverige samlas inte uppgift om ändamål in direkt utan skattas. Övriga lån omfattar alla lån till hushållens icke-vinstdrivande organisationer och de lån till hushåll som inte kan klassificeras som bostadslån eller konsumtionskrediter. För ytterligare beskrivning av hur ändamål beräknas se del 7. Balansposter.